

SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá trispodna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 215.

V Ljubljani, v torek 22. septembra 1885.

Letnik XIII.

Kdo je kriv političnih izgrediv?

Čestokrat se je povdarjalo, da nekdanja večina v državnem zboru nemško prebivalstvo hujska, da noče mirú, da to dela vztrajno in doslednje, [poslednjič iz tega namena, da bi vrgla Taaffejevo vlado. Ta stranka posluhuje se vsacega sredstva, da bi prišla do svojega namena, do vlade in do imenitnih služeb. Ako tega ne spustimo iz vida, bode mo že razumeli, zakaj se tudi pri nas na Kranjskem prebivalstvo umetno vznemirja in Nemci pravijo, da so razžaljeni, ko ne morejo več strahovati vlade in prebivalstva. V taci okoliščinah je pač vsacemu treba previdnemu biti in ne dati povoda, da bi se neprijatelj po pravici mogel pritožiti, da se mu krivica godí. Česki poslanci tudi za Božjo voljo prosijo prebivalce, naj se varujejo preprirov, naj se nikar ne dajo hujskati in naščuvati zoper svoje sodeležane, ker tako le njim (poslancem) in vladi stanje obtežujejo. Dopis iz Prage, ki ga je prinesel „Gratzer Volksblatt“ po „Germaniji“, dobro kaže, kako se je postopalo na Českem, da je poslednjič vendar prišlo do prelivanja krvi. Med drugim se bere v tem dopisu: „Motil bi se, kdor bi premo-traval te izgrede same na sebi, ne gledé na to, kaj se je že pri nas več let pripravljalo.“

Za cesarja Jožefa II. se je začelo germanizovanje nenemških narodnosti, posebno pa Čeho-Slovanov. Cesar Jožef II., dasiravno je imel dobre misli o človekoljubji in izomiki, je bil samovladar, centralist, mnogoštevilni narodi njegove velike države mu niso bili prikladni za njega vseobsežen načrt pri osrečevanju ljudi. Znano je, da je njegova blaga mati, cesarica Marija Terezija zoper nje voljo v poslednjih letih vladanja prišla v roke ministrom framasonom, ki so spodkopavali nje najboljše namene. Framasoni so tudi pri cesarju Jožefu II. veliko veljali. Vstrojiti vse po enem kopitu, pomenčevati državo, podvreči vse uradniški samovolji, pred vsem pa cerkev verdevati, zato da bi vse to odobraval, je bilo prizadevanje framasonov pred sto leti. Ta vladni sistem je trajal v Avstriji do l.

1848, a to leto so se majali ti stebri in na mnogo krajih razpočili. Bach, Schmerling, Herbst, Lasser, Auersperg krpali in popravljali so ta sistem vsak po svoje, a vse to krpanje ne bode pomagalo, država se mora postaviti zopet na zgodovinsko podlago, primerno sedanjim premembam.

Taaffejev sistem je na prelazu iz tega liberalno-birokratičnega sistema do zgodovinsko-konservativnega. Taaffe menda sam ne vé, da je na tem prelazu, vendar državniki, kakor grof Hohenwart, Clam-Martinić in drugi se popolnoma zavedajo o tem smotru. Vsaka poskušnja, oslabiti, razdrobiti sedanjo večino v državnem zboru je prav nevarna stvar. Grof Taaffe je zelo naopačno ravnal, da je konservativno stranko pri zadnjih volitvah tako slabo podpiral. On pravi, da je nad strankami, s tem je pa mnogo zgubil na svoji veljavi pri konservativcih. Kdor pomisli, koliko da še vpliva Schmerling in njegova stranka v najviših krogih, mora se čuditi, da je Taaffe še na krmilu. Prevdariti moramo še dalje, da je Taaffe začel vladati z uradniki, ki so bili pod Schmerlingom, Herbstom in Lasserjem liberalno izvežbani in če dalje pomislimo, s kakošno peklenko zvižočo mu Herbst in drugovi noge podstavljajo, moramo se zares čuditi, da Taaffe še sploh ni padel.

Vznemirjenje mora biti, naj stane kolikor hoče, to je glasilo Herbstovcev, ktere je vlada in večina iz vladnih stolov potisnila. Najpred so poskušali to iz državnega zbora prenesti na ulice, pred vsem pa med dijake. Vendar Dunajčani so dobrovoljški, niso Belgijanci ali Francozi, ki bi na zapoved framasonov pred palačami izgrede napravljali in okna pobijali jezuitom in katolikom. Na Dunaji vznemirjenje ni hotelo priti, izvzemši pri srenjskem odboru, pri nekterih profesorjih, prišlih iz inozemstva in nekterih milijonarjih, ki so to postali po znani teoriji o „napojnini“. Tedaj se mora vznemiriti v najviših krogih, popolnoma po framasonsko. Z Dunaja se mora prenesti vznemirjenje na deželo. Pa kako? Nemški Mihel na deželi je skozi in skozi pošten. Zabavlja pri pivu nad židi, odvetniki, davkarskimi nadzorniki in iztirjevalci,

včasih tudi nad vojaščino, sicer pa le nad posli. Ko se pa prespi, je pa najvrlejši podanik. Kako bi bilo vendar mogoče razdražiti tega potrpežljiveca. Treba je ljudstvo dražiti in hujskati tako, da ne bode videti ilojalno, pa bode vendar zoper Taaffejo vlado. Cesar Jožef II. bode dober za to. Cesarju Jožefu II. morajo se spominki postaviti povsod po večih občinah, potem pa govoriti zoper Taaffeja — tak je bil dobro prevdarjen načrt. Vidiš ljudstvo, to je tvoj svetnik . . . Židje, oderuhi so se vozili po vaseh in so hujskali ljudstvo pri odkrivanju takih spominkov. V Mostu (Brüx) na Českem so odstavili fakijsni po nagovarjanju dr. Spitz-a sv. Janeza Nepomucena in so cesarja Jožefa II. razglasili svetnika nemškemu ljudstvu. Po mestih, kjer je največ židov, n. pr. v Toplicah, v Mostu, Komatavu, Liberci uganjali so fakijsni kakor besni. Vsako malo mestice na severnih Čedah ima po eden ali po dva lističa, navadno jih židovi vredejo. Večidel zajemajo iz večih listov v stolnici, in teden za tednom bruhajo ogenj in žveplo zoper vlado po selskih občinah.

Kaj pa so rekli merodanji krogi? Molčali so in v pest so se smijali. Da še več, vlada je pošiljala takim lističem oglase, razprodaje. To je še v Avstriji videti dandanes, spredaj hujska žid zoper vlado, zadej ali na drugi strani je pa sodnijski oglas, — tedaj z denarji davkoplačevalcev se vzdržujejo ti listi. Vendar tako blagonravno je nemško ljudstvo na Českem, tudi to ni pomagalo. Sicer se je vsedlo več srenjskih županov zapeljanih po srenjskih pisarjih na limance, ter pošiljalo zaupnice Herbstu, Rusu i. dr., a s tem ni imelo ljudstvo nič opraviti. Da se to umetno vznemirjenje vendar ne poleže, vdarili so na struno bolj brenečo, to se pravi, Knotz, Pickert i. dr. pridrli so v hišo nad poštenega kmeta, ga za roko zgrabili in so mu trobili na ušesa: no, kaj še le ne bodeš rogovilil! Pa še sedaj se ni hotel lasati s Čehi, izvzemši kako pijance ali rogovileže. Ker pa tudi Čehi niso pohlevni janci in so česki listi narodno zavest pri svojih budili, morda tudi še kaj več, kakor je bilo treba, prišlo je poslednjič vendar do prelivanja krvi,

LISTEK.

Opis Motnika in njegove okolice.

(Konec.)

Zgodovina.

Naj se mi dovoli ozreti se tukaj v prazgodovinski čas, ko je naš praded stavil poslopje na strmih gričih, da se je ložej branil roparjem in zverim. Enak griček imamo tudi na jutrovi strani v Motniku, ki se „Gradišče“*) imenuje, gotovo je stal na tem griču lesen grad. Spodej ste dve njivi, ko se ena Pungert, druga Zazidom imenujete.

V srednjem veku znani grad, sedaj razvalina, na levi strani trga, njegova, kot skala trdo zidana, z opeko pomešana malta, nam pričata, da jo je oholi Rimec zidal. Med podrtijo so delavci pred nekimi leti našli kamnito korito in rimski denar, kterega napis pa ni znan.

*) Gradišče pomeni kraj, kjer so Rimeci imeli kake trdnjave, stari Grad pa pomeni zidanje srednjega veka; prvotni stanovaleci si brž ko ne niso stavili gradov, to se je zgodilo pozneje, ko so ljudje že rabili kovino. Vr.

V davnih časih so se graščinski posestniki imenovali Konrad, l. 1247 pa Gerloh „Motniški“. Ta rod pa je izmrl, grad in podložniki so padli cesarju v last; on je dajal grad v najem ali v zastavo. L. 1576 je prešel na rodovino Curler. L. 1624 ga pa kupi Zofija Apfaltrern. Pozneje preide na Skarlibe, kterim je grad l. 1751 spomladí pogorel in potem je razpadel. V „Valvazorju“ 1689 se njegova podoba vidi.

L. 1798 so se bili skupno v sodrugi Gorenji Motničanje in drugi graščinski podložniki odkupili, in tudi grajsko razvalino in drugo neprodano posestvo so kupili. Kdor je v sodrugo vložil svoj del, bil je prost, če ne, jim je bil podložen, ker so se ti kmetje potem ponašali z gosposko, to je, sodrugo. L. 1834 pa kupi od sodrugarjev grajsko podrtijo in nekaj zemljišča Matevž Križnik, ded pisatelj. Sedaj po tej razvalini smreke in hosta raste. Malo temeljnega zidú še po koneu štrli, ki se kot skala vpira vremenskim nezgodam s trdo zidavo.

V starih listinah je Motnik prvič znan okoli leta 1129. Pozneje se večkrat omenja, zlasti ker so tu Gornjegraški benediktinci imeli vžitek (desetino).

Tovorna pot je peljala tu skozi iz Ljubljane na Kamnik, Motnik in Lóčico, naprej na Štajarsko, ktera je gotovo Motnik povzdignila. L. 1423 mu je podelil Ernest Železni trške pravice, pozneje l. 1613 si je pridobil dva sejma, ktera sta o francoski okupaciji l. 1809 prenehala.

Tudi obrtništvo je tukaj cvetelo, zlasti usnarstvo, ktero je od cesarja Ferdinanda l. 1640 pridobilo posebno privilegijo, in to rokodelstvo je tudi imelo svojo „sodrugo“.

Ko so pa južno železnico za Savo naredili, je voznja po državni cesti opešala, je bilo toraj manj voznikov in zaslužka za Motničane na imenovani cesti. Pravijo, da so tudi želbe kovali, pa da so ti kovači ob nekem pomoru (l. 1600?) izmrli.

Zemljišče (kmetije) so imeli razdeljene po dvorih (oštatih — Hofstätten), déli, ki so se k dvoru šteli, niso se smeli od kmetije prodati; kakor tudi brez dovoljenja župana ne druge parcele (kosi).

Do francoske okupacije l. 1809 je trg spadal pod štajarsko vojvodino. Marca l. 1811 bilo je uradno Motničanom v slovenskem jeziku naznanjeno, da so francoski oblasti predani. Pravijo, da graščinske kmetje po hribih v Gornjem Motniku so pa

kar so tako hrepenče pričakovali — pa vendar le malo. Hujškači vendar niso dosegli svojega namena, dobro osnovana komedija ali bolje rečeno žalogra vendar ne gré skupaj — cesar je bil ravnokar na Českem in se je prepričal, da je oboja narodnost Njemu vrlo vdana.

Dopisnik dalje pravi, da nikakor ne more razumeti, zakaj je bil grof Taaffe tako indiferenten pri zadnjih volitvah v državni zbor, on pravi, da si je s tem veliko zakrivil, veliko več pa grešé „ipsissima verba“ konservativci, bodisi cerkveni bodisi svetni — v Avstriji, posebno pa na Českem. „Rekel sem že pred več leti in še dandanes ponavljam, ti krogi še dandanes ne vidijo, koliko pomena ima časopisje, ki je pod dobrim vodstvom. Sicer se je mnogo, mnogo zamudilo, a vendar je še čas zamujeno storiti. V Pragi naj bi bila dva večja lista, eden česki, drugi nemški, ki bi mogla tekmovali z drugimi, po večih mestih, na deželi naj bi pa bili večji tednik. Ta se bolj ljudstva prime, kakor večji list. Žid, pohišni trgovec, ume bolj ceniti vpliv časopisa, kakor pa odličen katolik. V severnih Čedah je vse polno židovskih listov in naši katoliški veljaki se veselé, kedar n. pr. kakšen lep kinč napravijo pri cerkvi, ki je v njih okraji. Najlepše kamenitne cerkve so prazne, ker so živi tempeljni sv. Duha razdejani po slabem časopisju. Ako se ti tempeljni ne postavijo zopet s tem, s čemer so bili podrti, potem so bile boljše stare cerkve, kamor so ljudje radi prihajali. Ako ostanejo v Avstriji še toliko unemarni do katoliškega časopisja, potem bodo pa izgredniki šli nad gradove in palače.“

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. septembra.

Notranje dežele.

Ali se nam je skoraj nadejati, da se nam Slovanom v Avstriji pripozná *ravnopravnost* z Nemci? Ne, nikakor še ne. Taaffejevemu ministerstvu v resnici na tem tudi ležeče ni, sicer bi se že kolikor toliko potrudilo, da bi se bolj podkrepila v Avstriji. Tista podlaga, na kateri edino bi se ravnopravnost svoje dni lahko uradno in konečno priznala — to je gosposka zbornica. Le poglejte jo, kakošna je! Avstrija je vendar večinoma slovanska država; v poslanski zbornici imamo Slovani skoraj da polovico zastopnikov, v gosposki zbornici pa komaj četrtino vseh skupaj. Iz tega je pač očitno, da se bo vsak dejansk in resnoben poskus po vpeljavi dejanske ravnopravnosti v gosposki zbornici zavrgel, naj se taisti v poslanski zbornici še tolikokrat sprejme. Saj tudi drugače mogoče ni v sedanjih okoliščinah, ko se gosposka zbornica edino le z Nemci, če tudi s konservativnimi Nemci popolnuje. To je živ in zadosti jasen dokaz, da Taaffeju v resnici ni na izvršitvi ravnopravnosti ležeče, sicer bi zaradi svojega vpljiva kolikor toliko na to delal, da bi se tudi gosposka zbornica primerno s Slovani popolnjevala. Dokler ne bo gosposka zbornica imela primerne števila Slovanov pod svojo streho, tako dolgo smatral se bo naš rod v Avstriji vedno za nižji rod, kateri je le v službo pripraven.

Danes prične *državni zbor* drugo dōbo svojega zasedanja pod Taaffejevim ministerstvom. Desno polovico poslaniške zbornice že nekoliko poznamo; pečali smo se nedavno ž njo. Ozrmo se toraj danes

k sosedom na levo, k tistim možem, ktere v naj-novejšem času tolikrat in tako hudo pruski kré zviija, da zaradi samih bolečin ne vedó družega, nego v eno mer kričati in tožiti, kako da so zatirani. Še letos poleti je bilo govorjenje, da so levčarji postavili 25 mož, kateri naj bi določili, kako naj se bodoča levica v državnem zboru imenuje. Kolikor je do sedaj gotovega, razpadla je in se razcepila na dve stranki, katerih vsaka ima svoje nazore, svoja načela in svoj smoter. Jedna polovica z zmernejimi nemško-liberalnimi poslanci, v kateri bodo tudi židje, imenovala se bo še nadalje levčarji, drugi, ki imajo popolnoma veliko-nemško srce, pa nemško-narodni klub. Le temu klubu bi se pač mnogo bolj podalo ime „nemških irredentovcev“, kajti so-stavljen je iz samih takih mož, katerih vsak bi celo Avstrijo za peščico pruske leče prodal. V sled tega razdvoja je pa cela levica popolnoma nezmožna postala, da bi se vspela do vladnega krmila in se ji bo tudi po vrhu vsega zgodilo še to, da se desnica niti mnogo pečala ne bo ž njo, temveč jo bo pri vsaki važni in splošno koristni točki, kateri bi se morda opozicija vpirala, v svojih glasovih potopila in to zato, ker Nemci med seboj niso edini. Slovani so bili mnogokrat razdvojeni, toda tako nikdar ne, kakor so avstrijski Nemci ravno sedaj. Oglejmo si jih le pri luči in takoj se bodele prepričali, da je res. Konservativci so prijatelji sedanji Taaffejevi vladi, zato pa je ona hud trn v peti nemško-liberalni stranki, ktera bi jo na vso moč rada spodbila, da bi se sama tjkaj vstopila. Tretja stranka je pa nemško-narodna ali radikalna stranka. Poznamo jo pa tudi še pod imenom nemških „irredentovcev“. Njene oči so vprte v Berlin na velikonemškega svetnika Bismarka, od ktereга tudi pomoč in rešenje pričakuje. Da nemški rod sedaj ni za vlado, je toraj pač razvidno in vendar nam hoče zmirom gospodariti.

Nehvaležnost je plača sveta, imel bo priložnost tudi častitljivi starček in prvi jugoslovanski rodoljub, *škof Strossmayer* vsklikniti, preden zapusti to solno dolino. Zasluge njegove naštevati in poveljavati, bi bilo toliko, kakor vodo v Savo nositi. Strossmayer je darove tega sveta, kolikor mu jih je prineslo njegovo dostojanstvo, pošteno delil s svojim narodom. On je vtržil veliko denarja za prodan les iz škofijskih gozdov in je ravno s tem denarjem vtrdil hrvaškemu narodu stalno podlago, na kateri se bode še razvijal v poznejih letih, kedar že ne Strossmayerja ne njegovih nasprotnikov več ne bo! Zaslug, kakor jih ima on za svoj narod, ni imel še noben Hrvat in jih nobeden imel ne bo, ker se tako rododarne in požrtvalne roke le redko keđaj rodijo, kakor so se s Strossmayerjem porodile pred 70 leti. In kaj ima vzorni rodoljub od vsega tega? Nič, kakor jezo in sovraštvo svojih nasprotnikov. Dve stranki ste mu sovražni, da se ne dá popisati. Vladna stranka bi ga potopila najraje v žlici vode; ker pa tega ne more, črni ga pri svitli kroni, kolikor se ji za to priložnosti ponudi. Na podlagi teh ocen sprejel je zaslužnega rodoljuba nedavno v Brodu presvitli cesar, ter mu je nedvoumno dal razumeti nemilost, v kateri se svitla slovanska zvezda Strossmayerjeva na kraljevem dvoru nabaja. To samo že se težko prenaša; a da se še Starčević javno proti Strossmayerju dvigne, ničla proti stotaku, kar se tiče žrtev, ki jih je ta ali oni za svoj narod prinesel, to je grdo, to je ostudno, to je neodpušljivo. Starčević, ki ni družega storil za narod, kakor krepko ob mizo bil, kedar je bilo treba in ne treba, ne sramuje se v „Svobodi“ („Tiranija“ naj bi se list bolje imenoval) Strossmayerja dolžiti, da je on z njegovo stranko vzrok obupnega položaja na Hrvaškem! Da bi ga vendar palica potipala za tako nesramno laž! Dalje pravi Starčević, da je ravno zavest te krivde povod, da škof Strossmayer toliko za narod stori. Madjarski prelati še mnogo več storé za svoj rod, ali pri njih ne vé desnica,

kar dela levica. Ta korak Starčevića je tako ostuden in ima pravi pečat radikalstva na sebi. Habeat sibi! Strossmayer vkljubi temu ostane in bo ostal zvezda naroda, ko o Starčeviću že duha in sluha ne bo! Kedar bo on sam toliko za svoj narod žrtvoval in mu toliko z ustanovljenjem učnih zavodov k omiki pripomogel, kakor je to storil škof Strossmayer, tedaj naj dvigne roko proti njemu. Edino z zavilnimi rokavi ni še nihče domovine rešil!

Zanimiva je izjava Bismarkova o *avstrijskih Slovanih*, storjena o priliki zaupnega razgovora med nekim avstrijskim nemško-liberalcem in železnim kanclerjem. Dotični nemško-liberalec je razgovor pričel z obljubo vdanosti do Nemčije, na opombo Bismarkovo, da so namreč Nemci v Avstriji jako krepka podpora avstro-nemški zvezi, rekoč: „Kaj pa bo tedaj, ekscelenca, kedar se bodo jeli krhati? Mi Nemci in to kar je nas liberalnih, katerih se nas pa vam ni treba sramovati, smo porok za-se; toda kaj pa drugi in krona?“ „Če nas ima Avstrija res tako rada, kakor ona trdi, mora ona skrbeti, da Slovane sebi in nam prijazne ohrani in morate Nemci sploh drugače ž njimi postopati, kakor do sedaj.“ „Kako to?“ „Ne napravljajte si med Nemci in Slovani nikakih tako visokih sten, kakoršne ste začeli postavljati. Vaš cesar je poštenjak in zdravega razuma, poznam ga; on je naš trdni zaveznik, ker pozná prednosti tega prijateljstva. Tudi o cesarjevi se govori, da je duhovit mlad mož. Če bi pa danes ali jutri na Dunajskem dvoru jel veter od druge strani vleči, oprijeli se bodo Slovani takoj trenutka pod sličnimi okoliščinami in se bodo proti nam obrnili. Saj vidite, kako da sem z Rusi prijazen, tako morate delati vi s Slovani. Saj ni treba, da bi se morala zaradi tega država razdeliti in česko kraljestvo vstanoviti. Slovanska država med Bavarsko in Slezijo bi nam ne bila prilična. Pa tudi sicer bi morali bolj prijatelji biti s Slovani; je že res, da imajo mnogo neprijetnega na sebi in povsod razširjajo neprijeten duh. Jaz ne maram ne njihovih škorenj iz juhtovine in ne njihove mesečne svetoboli. Tudi jako dvomim, da bi mogli svet predelati. Res je pa, da so pleme ki še le raste, in ni nam treba nalašč zamere iskati kajti pri vsem tem so jako razumnega duha. Za nas in za nje je prostora na zemlji.“ „Zakaj pa vi Poljake ponemčujete?“ „Le poskušamo to! Sicer se pa nikar z nami ne enačite. Pri nas je poleg 37 milijonov Nemcev le 5 milijonov Nenemcev, pri Vas pa le to stran Litave samo 7 milijonov Nemcev, proti 14 milijonom Nenemcem. Kako jih hočete podjarmiti, če se nočete absolutizma poprijeti in še s tem ne bote ničesar opravili. Pred sto letimi bi se bilo dalo kaj storiti v tem smislu, ako bi bili imeli tolikanj šol na razpolaganje, kakor dandanes. Dandanes je preveč vzbujena narodni čut in se ne dá več zadušiti.“

Vnanje države.

„Vox populi vox Dei“, mislil si je *knez Aleksander*, sprejemši povabilo Rumelijotov, da naj pride in vlado prevzame, in šel je. Časniki, katerim je pravica prva in politika še le druga reč, pravijo, da je prav storil, ko je ubogal. Kaj bode Bismark rekel, ne vemo. zdi se nam pa, da bode prej ko ne s tistim rimskim vladarjem, ki se mu je Caesar reklo, iznenadjen, če tudi ne do smrti ranjen ves zavzet vskliknil! „Kaj tudi ti Brutus!“ Bismark je namreč zahteval, da naj se Bolgari, to najprijednejše slovansko pleme na Balkanu razcepijo v kneževino in pa v iztočno Rumelijo. Da se ne bodo tako hitro zopet združili, dal jim je nemškega kneza Battenberga Aleksandra. Ravno ta Aleksander se je pa ves pobolgaril in je Bismarkove nakane pogazil v blato. Bolgari zapodé iz iztočne Rumelije turškega kristijanskega guvernerja in Aleksandra povabijo. Le-ta tukaj vojsko pod orožje skliče in tjkaj gré. To vam je pogum, ki bi vsakemu Napoleonu čast delal, kaj pa še le bolgarskemu knezu, kteremu se prej ko ne že o bolgarski kraljevi kroni sanja, če

cesarju pustili, ta del se je k štajarski vojvodinji vtelesil, kamor še sedaj spada.

Francozje so tukaj napravili mejni urad in veliko županijo (Mérijo). Pravijo, da se je tedaj, ko je bil Francoz tukaj, denar lahko zaslužil, le to ni bilo dobro, ko so Francozje vse prenaorejali.

L. 1820 so tukaj novo cesto delali iz Kamnika skoz Motnik na Lóčico na Štajarskem. L. 1832 in 1842 so Motničani pridobili sedanjih dobro obiskanih pet sejmov.

Okoli l. 1850 so začeli tukaj les prodajati, sicer najprej hraste in potem smrekove in bukove dilje. Ko se je les dobro prodal, pa so začeli plotove opuščati, govedo in prešiče pa doma krmiti, ktera so se prej prosta pásala po pašnikih.

Okoli l. 1831 so tukaj začeli za premogom slediti, nek tržan si je njivo Tenk za poboljšek izgovoril, da bo premog kopal, pa ni nič zdatnega naredil. Potem, l. 1852 in 1853, pa so ga iskali tuji gospodje in ga nekaj našli, pa je delo kmalo prestalo. Bolj pogumno se poprimejo l. 1865 do 1875, pa se podvzetje zopet ni splačalo. Vožnja po cesti je predraga, železnica predaleč, bodisi v Celje ali v Zagorje. Sedaj Motniški premog čaka železnice,

ktero mu Bog in državo daj! Za nekaj smo na upanju na boljsem, ko jo bodo v dveh letih do Kamnika dodelali, nadjamo se, da jo bodo potem tudi po Tuhinjski dolini na Motnik.

Ko so okoli l. 1850 občine prenaorejali, vtelesili so k Motniški Zajasovnik in Gornji Motnik, kolikor te zemlje spada pod Kranjsko vojvodinjo. Od tega časa do l. 1873 imel je trg z občino jedno opravilo, s trškimi dohodki so se občinski stroški plačevali. Tega leta pa so nekteri spoznali, da je to krivica, toraj so trg od občine ločili in zbrali svoje predstojništvo. Občina pa je za svoje stroške potrebni davek krenila, t. j., občinske priklade napravila.

Cerkve sv. Jurja pravi neki zgodovinar, da smejo se postavljati v dōbo pokristanjenja, toraj menim, da tudi začetek Motniške farne cerkve sv. Jurja v to dōbo spada.

Že pred l. 1360 bila je Motniška cerkev sv. Jurja podružnica Vranski sv. Mihaela. In je imela Motniška svoj beneficium, kateri je bil tega leta prenovljen in pomnožen po Gerlah-u Motniškem za samostojnega duhovnika v Motniku, a zgodilo se je to še le l. 1612. Prej so uživali beneficium Vranski pomočni duhovniki kot potnino, kader so tu službo

božjo opravljali. L. 1833 bila je ta fara od Lavantinske k Ljubljanski škofiji pridružena.

Okoli leta 1404 pa je znana nova kapela svete Magdalene.

Privatno šolo smo tukaj že imeli okoli l. 1830. Podučuje tukaj z dobrim vspehom že nad 30 let g. France Sajovic. Smem reči, da v omiki proti drugim krajem na kmetih, kjer imajo postavno vrejene drage šole, nismo nič zaostali. Računiti, brati in pisati zná slovensko večidel vsak.

Ravno sedaj služi pri vojaki iz Motniške občine sedem mladenčev in še več jih je na odpustu, koliko, pa nisem podučen. Svedoča, da smo še korenjaki „Motničani“.

Rojakov duhovnikov imam omeniti pet, prvi je: Nikolaj Motničar l. 1369: potem sta dva brata Glovač-a, Gašpar in Martin; poslednji je tukaj nagloma umrl l. 1745. Gašpar je pa v Kropi 1761 volil ustanovo za rodovineca v Motnik. Anton Mejač umrl kot župnik Št. Mihaelski pri Novem mestu l. 1871, pa g. Janez Piskar, mašnik od l. 1876, sedaj župnik Sv. Gorski pri Vačah.

Tudi nesreče niso Motniku prizanašale. L. 1600 je kuga razsajala. Pripovedka pravi: Ko je bil spodnji

ne že celó v balkanski. Na svojo roko knez Aleksander tega ni storil, temveč mora za seboj čutiti strica, na kterege se bo naslonil, če bo treba. Ta pa ni nihče drug nego oče Giers, s katerim sta si nedavno v Francovih toplicah na Českem v roge segla. Giers mu je mignil, Aleksander je mignil dalje v Filipopol in ondi pa so mignili Krestoviču, da naj gre in stvar zvršila se je, kakor po nitki. Dunajski „Fremdenblatt“ sicer zabavlja čez ta korak; a to je vse zaradi lepšega. Saj je znano, da tisti pes, ki hudo laja, ne popada. Nekaj Avstrija mora reči, sivih las pa zaradi Bolgarije ne bo dobila prav nič!

Kedive, t. j. namestni kralj egiptovski, peljal se je nedavno po deželi na ogled. Kakor drugim imenitnim osebam prigodilo se je tudi njemu, da mu je bil takoj časnikar za petami, kakor hitro se je namestni kralj domu povrnil. Jel ga je izpraševati, kak vtis da je s seboj prinesel iz tega potovanja. Kedive se je prav pohvalno izrazil o spremembah, ki so v največjem Egiptu skoraj čisto novo lice dale. Jako ga veseli, pravi Kedive, da so se razmere med posetniki in delavci tako zboljšale, da so prvi sprevideli, da niso več paše, ki bi s poslednjimi postopati smeli, kakor z neumno živino. Prvim se je v najnovšem času perje zdatno pristriglo, delavci se pa svojih pravic vedno bolj zavajajo, dobro vedoč, da se jim ne sme krivica goditi in če se jim zgodi, da se smejo pritožiti. Tudi redarstvene razmere so se zdatno zboljšale. Ljudstvo se je privadilo reda, dá se z lepo voditi in tisto surovo suvanje, ki je bilo v prejšnjih časih v navadi, je popolnoma zginito. Vsled tega je pa narod tudi več zaupanja dobil do predpostavljene gosposke in javnih organov sploh, dobro vedoč, da mu je za vsako krivico pot odprt do pravice, se tudi po tem ravna. Na več krajih približali so se mi ljudje, katerim se je krivica godila, ne da bi se me bili bali in to mi je prav všeč, da je najmanjši vže prepričan, da si za vsako krivico lahko pravico poišče. Mnogo truda je stalo, preden je to zavest v narodu prodrla, toda, hvala Bogu, zgodilo se je pa vendar-le. Toraj vendar ni bil ves napor Angležev zastoj.

Izvirni dopisi.

Iz Škofjeloške okolice, 20. sept. Ako se voziš po železnici od Medvod proti Loki, zapaziš nekako sredi pota na levo prijazno vas Reteče. Tu pastiruje znani gosp. Stanko Šrance, ki je v kratkem času tukajšnjega bivanja pri cerkvi že mnogo preskrbel. Reteška cerkva je bila prej podružnica Loške mestne fare in še le v novejšem času (leta 1849) se je ustanovila samostojna fara v Retečah. Ker ji pripadajo še nekatere sosedne vasi, je prejšnja podružnica za farno cerkev premajhna postala. G. župnik Šrance je preskrbel, da se je za tretjino podaljšala, in da ste si prizidali kapelici. Cerkev, v podobi križa, je sedaj prav prijazna in dosti prostorna.

Danes so jo Starološki preč. g. dekan blagoslovili. Slovesnost so povzdignili sosedni gg. župniki: Prežel, Šoklič, Novak, Porenta, dalje g. Alijančič iz Šmartna in Loški g. katehet. V. č. g. dekan so pohvalili Retečane zavoljo njih gorečnosti in darežljivosti ter so čestitali g. župniku k srečno dovršenemu delu. Razume se, da so bile Reteče vse okinčane; zlasti je bilo okoli cerkve mnogo vencev in napisov.

V prijazni družbi, — saj je znana vzajemnost in medsebojna ljubezen gorenjskih duhovnikov, — se je želja izrazila, da bi se kmalo k enaki slovesnosti sošli unstran Save — v Sori. Tam kipí zunanje že dodelana nova cerkev na prijaznem holmcu proti nebu. Le Bogu so znane skrbi in težave,

del trga okužen, so ta del pregradili, čez ogrado je duhovnik Spodničanom sv. zakramente delil. Samo dva sta živa ostala, ktera sta pa pokopavala mrličje le po vrtilih.

Izmed večih požarov mi je oni l. 1721 znan, ko je pogorelo v Motniku dvanajstero hiš; okoli l. 1735 župnija in l. 1809 pa dve hiše. Sicer se je ogenj večkrat prikazal pa vselej srečno na prvem mestu pogasil.

Motničan je pobožen katoličan, zato ima tudi hišo božjo dostojno ozaljšano. V farni cerkvi kakor v kapeli se zmirom kaj prenovi, od l. 1872 in 1873 imamo v obeh stolpih nove zvonove. L. 1863 so se v kapelo omislili novi altariji. Lansko leto (1884) pa so bili v farni cerkvi prenovljeni izborni umetniško po slovenskih slikarjih gg. Zajcu in Šubicu.

Da se povzdiguje služba božja, imamo se zahvaliti požrtvovalnosti č. g. župnika J. Goloba, ker se ne vstraši truda, da cerkvene pevece vadi od časa do časa, kakor ravno praznik nanese, v pravem cerkvenem petju, kakoršno je pri službi božji v cerkvi dostojno.

ktere je prestal g. župnik Porenta pri zidanji te farne cerkve. A vse mine na svetu, tudi težave in britkosti bodo minule. K sreči vse to g. župniku na zdravji ne škoduje; vse otrse ter ostane vedno vesel in delaven. Bog obrani take neumorne delavce! Na svidenje v Sori!

Iz gorenjega Logatca, 20. sept. Znani nemirneži iz dolnjega Logatca napadajo zopet v „Slov. Nar.“ dne 2. t. m. gorenje Logaške občane zlasti dopisnika, kateri se je v „Slovenca“ 26. avgusta drznil le nekoliko površno odkriti razmere ter povedati, kdo vpije po krivicah ali pravicah dolnjega Logatca.

Naša navada ni očitno po časnikih bahati se z napredovanjem bodi si v tej ali oni reči, tudi ne kar bi to ali uno osebo vznemirovati ali žaliti utegnili; napade pa, s katerim nas po nezadolženji obsipajo, odvracati, smo dolžni, če tudi to nekoliko počasneje storimo. Naj se kri ohladi, da nas ne zapelja strast; zlasti dopisnik teh vrstic ni tako vročekrven kakor oni dolnje Logaški, kateri v imenu „več občanov“ želi, da bi mu na neke, po vsem pretirane, točke odgovarjal. Pač bi se zamoglo veliko o teh povedati, pa pri priliki bode že najmerodavni krog, predno bi se utegnile one „nepotrebne“ želje uslišati, sam resno pretuhtal kaj in koliko je na vseh 12 točkah resnice. Gorenje Logaški občani, oziroma dopisnik, je v dotičnem članku le površno kazal na vzrok vaših tolikih krivic! svet se pa menda malo briga zato, ali vaše krivice iz vaše lastne krivde izvirajo, ali od drugod, zato čemu toliko zagovorne zmožnosti napanjati? Da bode pa svet nekoliko spoznal sredstvo zadevajočih „krivic“, naj bode samo toliko povedano, da vsem tistim občanom, katerim je mar za službo božjo in za druge cerkvene obrede, ni bila pot iz dolnjega Logatca (20 do 25 minut po ravnem) do farne cerkve v gorenjem Logatcu nikdar predolga; tistim pa, kateri spoštujejo duhovščino prav po hinavsko in se božje službe le v tem boju po farizejsko vdeležujejo, je pot predolga.

Če je vaše ljudstvo v cerkvenih razmerah resnično, kakor vi pravite, z največjo težavo krivice prenašati moralo, zakaj se ono v prejšnjih časih nikoli ni pritoževalo in da se tudi sedaj ne pritožuje v tej zadevi, dokazuje nasiljevanje podpisov znane peticije vaše; gotovo se bode pritoževalo pa takrat, kadar mu vi zopet nova bremena v tej zadevi naložite. Blekova vas in Brod vesta veliko povedati, kako so se dobili podpisi, na koje se vi toliko sklicujete, a v vašem dopisu o tem kako ste si jih priborili — molčite! Vprašamo le, mar so gostači, kateri so danes tukaj jutri tam in jih je pri vas toliko kakor le v malo kateri občini na deželi toliko, odločivni s svojimi podpisi v enakih zadevah?

Dalje pišete, da naši občani ne spoštujejo vaših pravic. To je grda laž, ter gotovo nimate dokazov, da bi se vam od naše strani kateri koli vaših pravic nasprotovalo. Veliko laglje bi pa vi več dokazali, če bi v tej zadevi ravno nasprotno povedali; med drugim vas samo opozorimo na oni vaš modri sklep pri občinski seji, ko ste bili od naše strani lansko leto povabljeni vdeležiti se odprtja naše nove šole. Ravno tako se je tudi letošnje leto o priliki inštalacije novega č. g. župnika zgodilo in to zaradi spoštovanja naše občine in velečastite duhovščine. Kaj ne?

Premeščenje uradnij se bode, kakor vaša logika kaže, že zgodilo, kakor hitro bote merodajnim krogom zaukazali; samo to je vprašanje, če vas bodo

Naj mi bode dovoljeno omeniti Motniških starih pisem. Motniški trški arhiv hrani mnogo starih listin, najstareja je od l. 1423, ko podeluje Ernst Železni Motniku trške pravice. Enakih listin je tudi mnogo od poznejših vlad, ev in več drugih uradniških pisem, po katerih se spoznavajo takratne razmere med gosposko in podložniki. Enakih publikacij hranita tudi „sodruka“ goruji Motnik in Gašpar Sajovic pa iz nekdanjega usnjarskega ceha.

Umestno in hvalevredno bi bilo take pisma izročiti v porabo g. Šumi-ju v Ljubljani. Ko z največjo požrtvovalnostjo preiskuje domačo zgodovino in objavlja stare listine, da tujei zvedó, da smo bili tudi nekdanj slavni, in kako so se borili naši pradedje za svoj obstanek.

Te listine so mi služile ko sem pisal ta sestavek, in pa gosp. Orožnov: „Das Bisthum Lavant“; gosp. Šumijev preizvrstni „Arhiv“ pa „Vollständiges Orts-Verzeichniss“, Wien 1882, in tudi nektera druga slovestvena dela.

Križnik.

po vaši volji ubogati hoteli. In kako vi v tem obziru spoštujete naše pravice? Se li ne spominjate, da vam je občina gorenje Logaška ponujala ob času premestjenja uradnij iz Planine v Logatec, za pozidanje potrebnih prostorov za uradnije 1000 gld. in vi od tega niste hoteli nič slišati? In sedaj ko vidite kaj so gorenje Logatčani že vse storili, da so prezidali svoje hiše in z mnogimi stroški napravili primerna stanovanja za gospose uradnike, premišljuje in morda že kujete v vaši kovačnici novo peticijo z „nad 700 podpisi“ za premestjenje uradov. Gospodje! tako početje vas pred svetom ne časti, kajti v vsem tiči gola strast, saj to lahko uvidi vsak pameten človek, kateri še ni od strasti zaslepljen.

Delujmo toraj raje složno po geslu našega presvitlega vladarja z druženi močmi „za vero, dom in cesarja“!

Toliko vam za odgovor s pristavkom, da na mirne, pa pravične pritožbe smo vselej pripravljene vam odgovarjati zaradi porazumljenja, a na take neopravičene zvižajne ugovore ne več.

Iz Šmartna pri Kranju, 20. sept. Znano je č. bralcem „Slovenca“, da se je naš veliki zvon ubil. Poslali smo ga v Dunajsko Novomesto zvonarju g. Hilzerju, da ga prelije, in prav težko smo čakali in povpraševali drug drugega, kdaj ga zopet dobimo, ker je zdaj zvonjenje tako dolgočasno. Danes pa se je naši radovednosti in želji zadostilo. Zjutraj po cerkvenem govoru nam je g. kaplan A. z njemu lastno zgovornostjo povedal, da je pisal zvonar g. župniku, da je zvon že vlit in da se je vlihanje v vsem posrečilo. Ker pa, kakor pri vsaki reči, tudi tukaj velja: „Kdor hoče kaj imeti, mora tudi denar šteti“, bota pobirala z g. župnikom prostovoljne darove po fari in upata, da bodo stanovniki prelepe Šmartinske fare kakor vselej, tudi če je bilo treba bližnjemu pomagati, zdaj še posebno, ko gre za njih ponos, vsaj premožnejši, nekoliko globokeje segli v žep, ko prideta v hišo. Nadjamo se, da se častita prosilca v upanji ne bota goljufala, in v to pomozi Bog!

S Krke, 20. sept. „Kjer ni tožnika, ni sodnika“, pravi pregovor. Tudi nam se tako godi. Brati je bilo ravno v tem listu nek dopis s Krke, če se ne motim ravno v št. 170, da Breg, ki nam vodo od Višnjegore prinaša, vedno čez travnike sili in ne samo pri nas, nego notri do Višnjegore, ter vsako leto veliko škode napravlja. V občini Gorenja Vas je lansko leto voda štirikrat polje pokrivala ter tako žito pokončala, da nekteri še celó semena niso nazaj dobili. Kaj pa še, ker je bilo vse delo zastoj. In v tem dopisu je bil proščen deželni odbor, da bi se nas usmilil ter zapovedal, da se grabni iztrebijo. In res je slavna gosposka bila to reč precej v roke vzela ter zapovedala na dotičnih krajih oklicati. Ali pregovor pravi: „Sila kola lomi“, toraj tudi tu ni zdala beseda. Breg iztrebil je le občinski sluga pred cerkvenimi stopnicami, povsod drugod pa je ostalo vse pri starem.

Sami nikakor ne moremo tega odstraniti, ker so nekteri posestniki svojeglavni, in ako na pr. začne eden trebiti po svojem, drugod pa ostane nesnage poln graben, kaj bo to pomagalo? Druzega nima od tega, kakor delo zastoj. Toraj lahko sprevidite, da, ako nam slavna gosposka ne pomaga, nam ostane tako za vselej!

Tudi smo imeli do zdaj še nekoliko upanja v tem, ker v Gorenji vasi in Mrzlem polji v Zatiški fari Breg že v malih povodnjah čez cesto dère, da bode vendar vsaj cestni odbor zapovedal Breg iztrebiti. Ali raji je po dražbi delo oddal, da se tod na veliki ravnini cesta vzdiguje in z velikimi stroški cesta obvaruje. Kmetom bo pa še bolj voda nagajala nego poprej. Toraj še škodo napravljati, kakor pa oestro zapovedati vsem, kateri imajo tod zemljo, Breg iztrebiti ter veliko koristiti.

Žalosten je napredek sedanje čase za kmeta, ker z nobenim blagom ni nič kupčije; še celó z živino je zeló slaba, ako vprašaš ko kmet s sejma žene živino, ali si jo je kupil, dobiš odgovor, da pet do šestkrat sem že gnal v somenj, pa me še nihče vprašal ni, ali sem prigonal na prodaj ali samo pokazati. Pšenica lepa je komaj po 2 gld. stari mernik in še tiste se komaj skupi po dva ali štiri mernike. Le samo les je, posebno smrekov, kar še podpira kmeta; ali les pa počasi raste, kedar tega zmanjka, potem pa pride na staro prerokovanje za 1886. leto, da bo ves svet gorjé klical, kedar bo sv. Anton o binokštih.

Gosp. Karol Kurent ostane po dovoljenji premil. knezo-škofa še za kaplana pri nas.

Domače novice.

(Velika konečna obravnava) začela se je pred tukajšnje porotno sodnijo včeraj popoldne ob 4. Zatoženec je vrednik „Slov. Naroda“ g. Ivan Železnikar, tožil je g. Matija Jonke, župan v Bolei na Tolminskem, predmet tožbi je pa razžaljenje časti. Zagovornik g. Železnikarja je g. dr. Kraševac, oni g. Jonketa pa dr. Suppan. Prič je poklicanih 20, zakriviljenih točkov pa deset. Obravnava se zaradi obširnega gradiva, ki je tu nakopičeno, vrši silno počasi in je bilo do danes ob 1. popoldne še le šest prič zaslišanih. Obravnava bo spravila tolikanj „umazanega perila“ na svetlo, o katerem svet do sedaj niti sanjal ni in ki je za župana in vrh tega za deželnega poslanca, kar je g. Jonke ob enem tako malo častno, da bi bil on pač bolje storil ali sploh ne tožiti ali pa ponudeno spravo sprejeti, če tudi so bili pogoji, ki mu jih je vrednik „Slov. Naroda“ stavil, nekoliko trdi. Rekel mu je namreč da odstopi od obravnave, če g. Jonke plača za „Narodni dom“ jeden tisoč goldinarjev, kar ga bo tem manj bolelo, ker ga cenija na pol milijona, kterega si je v 27. letih napravil, poleg tega pa poravná tudi še sodnijske stroške. G. Jonke pa tega ni hotel in tako se je obravnava pričela. Redke so te vrste obravnave pri nas. Ljudi, ki poslušat hodijo je vedno polna soba in to večinoma slovensko razumništvo. Tudi ženskega spola se ne manjka. Priče, kolikor jih je do sedaj na vrsto prišlo, vseh šest vzajemno očitajo in dokazujejo g. Jonku vse tiste pregrehe, na ktere se opira dotični članek „Slov. Naroda“, ki je podlaga tožbi. Predbacivajo mu despotizem in tiranstvo, ker je svoje odraščene ljudi pretepal, da ne spoštuje sedme božje zapovedi in se ne boji tretjega vneboupijočega greha ker zatira vdove in sirote ter ljudi odira. Tako se mu je očitalo, da je kupil hišo na javni dražbi za 16 gold., ki je bila cenjena na 400 gold. Zopet drugi pot odpravil je z zrijačo druge sodražbenike, rekše, da hoče krave, ki so bile zarubljene in na javni dražbi, on sam prav po ceni zlicitirati in to zato, da jih bo potem zarubljenec za ravno tisto ceno prepustil. Ljudje so mu verjeli in Jonke je krave zlicitiral za 55 gold. Ko mu čez tri dni lastnik 55 gold. prinese, pravi Jonke: „Če hočeš krave, plačaj 400 gold. za nje. Dalje mu priče očitajo in dokazujejo goljufijo, sebičnost in terorizem. O postavah Jonke trdi, da so kakor kvas, ki se dajo vleči in pretrgati, kakor se komu poljubi. Predbacivajo mu tudi, da je prišel na nepošten način v deželni zbor Goriški ker si je glasov nakupil po 1½, 2, 5 in tudi po 6 gold. Predsednik obravnave je g. predsednik Hočevvar sam, prisednika sta mu pa svetniški tajnik g. Tomšič, in deželne sodnije svetnik g. Ledening.

(Protest Metliških volilcev) zoper nepostavno volitev Dunajskega profesorja se je izročil g. državnemu poslancu kanoniku Klunu, ki ga bo predložil državnemu zboru. Od državnega zbora upamo, da bo delal po geslu: Vse po postavi, resnici in pravici.

(Nadvojvoda Rainer) se je včeraj ob 10. uri 48 minutah popoldne, povrativši se iz Italije, tukaj mimo peljal.

(S Šentvida nad Ljubljano) poroča nam naš dopisnik, da je včeraj prišla procesija od sv. Katarine z g. župnikom na čelu. Šentviščani in šolska mladina so jo slovesno sprejeli tudi s procesijo in vpeljali jo v cerkev. Potem je bilo slovesno sveto opravilo. Tudi ta dan je bil lep praznik za Šentviščane in došle farane sv. Katarine. Vse je bilo pobožno in navdušeno, nerada nobenega. — K včerajšnjemu dopisu s Šentvida bodi še dostavljeno, da je krasni križevi pot izdelal domači slikarski umetnik g. Fr. Tomec, in da imata preko čast. g. župnika Andreja Volca za napravo te slovesnosti največ zaslug gg. Valentin Zakotnik in F. Belec, ki sta neumorno delovala in žrtvovala mnogo časa in denarja. Posebno tem trem gospodom gré hvala in čast, da se je slavnost tako lepo pričela in se bo, kakor vse kaže, ravno tako slovesno dovršila.

(C. kr. brzojavni urad Ljubljanski) se preseli 23. septembra t. l. zjutraj ob sedmih v svoje nove prostore na pošti v prvem nadstropji.

(Slovenski telegram pisan nekaj z nemškimi črkami) došel nam je danes iz telegrafičnega urada, spaček je podoben slovenskemu bosonogemu dečku s cilindrom na glavi.

(V dijaško kuhinjo) sprejelo se je letos mnogo novih ubožnih učencev, ktere prav tople priporočamo usmiljenim ljudem. Krušni oče jim je č. g. mons. Jeran, kamor naj se vsakojaka podpora pošilja.

(Jesenski dnevi, podobni toplim poletinskim dnevom), vabijo ljudi na prosto, narava kaže sicer že jesensko podobo, a toplota je taka kakor je bila meseca julija. Najbolj se take vročine veselé kmetovalci, ki spravljajo poljske pridelke, sušé otavo, in vinogradniki, kterim nenavadna toplota grozdje kuha, — Kdo zná, koliko časa bode trajalo. Nas Ljubljančane pa dobrotljiva narava posebno ljubi, kaj bi začeli delavci, ki že toliko časa kopljejo kanale na Tržaški cesti... No lepega vremena se malokedaj naveličamo!

(Nagrada) pripoznala je c. kr. deželna vlada Mariji Lampič iz Most, ker je rešila 11letnega dečka Jugliča iz Ljubljane. Dobila je 26 goldinarjev 25 krajcarjev.

(Iz Železnikov) se nam poroča: Krasno podoknico napravilo je bilo na večer 20. t. m. „Bralno društvo“ v Železnikih g. kaplanu in predsedniku svojemu, Mateju Kljunu, k n njegovemu godu. Z lepimi raznobarvenimi lampijoni, ktere je oskrbel g. Josip Demšar iz Prage, pomikali so se društveniki skozi trg pred kaplanijo, kjer so mu peveci podoknico izurjeno zapeli: „Bodi zdrava“, „Tiha luna“ in „Lahko noč“. Iz ljubezni in spoštovanja za neumorno delovanje, iz kojega smo mu to napravili, kličemo mu: Bog nam ohrani še mnoga leta vnetega gospoda duhovna in neustrašivega borilca za pravi blagor ljudstva!

(Vabilo k slavnosti), ktero priredi „Slovensko pevsko društvo“ v nedeljo 27. septembra 1885 v Celji. A. Dnevni red za I. veliki zbor, ki bode isti dan tamkaj v Čitalnici ob 11. uri popoldne. 1. Pozdrav in poročilo predsednika. — 2. Poročilo tajnika. — 3. Poročilo blagajnika. — 4. a) Volitev predsednika in odbora. b) Volitev preglednikov računa. — 5. Posamezni nasveti. — B. Vspored pevskega zbora s sodelovanjem polnoštevilne godbe c. kr. 47. pešpolka baron Beck-a popoldan ob polu 5. uri v prostorih pri „Slonu“ (Hôtel Elephant).

1. Dr. Benjamin Ipavic: Overtura k opereti „Tičnik“, vojaška godba. — 2. Král: Valse espagnole „Die Schöne von Valencia“, vojaška godba. — 3. Dr. Benjamin Ipavic: „Mi vstajamo“, moški zbor. — 4. Meyerbeer: „Schattentanz“ iz opere „Dinorah“, vojaška godba. — 5. A. Foerster: „Slava Slovenecem“, moški zbor. — 6. A. Leban: „Slovenska deklica“, solo na rogu s spremljevanjem orkerstra vojaške godbe. — 7. F. S. Vilhar: „Bodi zdrava domovina“, mešan zbor. — 8. J. Köck: Overtura k opereti „Serežan“, vojaška godba. — 9. A. Foerster: „Sokolska“, moški zbor. — 10. V. Parma: „Pesnj venec“, vojaška godba. — 11. Dav. Jenko: „Tiha luna“, mešan zbor. — 12. Hoznorek: Polka francaise „Dijaška“, vojaška godba. — 13. Nedvč: „Zvezna“, moški zbor. — 14. Dubetz: Polka mazurka „Harmoniumfreundin“, vojaška godba. — 15. Dr. Gust. Ipavic: „Slovenec sem“, moški zbor. — 16. Strobl: Popotnica „Spomin na Ptuj“, vojaška godba. — Začetek točno o polu 5. uri popoldne. — Vstopnina za osebo 50 kr. — Po koncertu prosta zabava. — Vstop imajo čast. p. n. udje, povabljeni in vpeljani gostje. — Pri slabem vremenu bode pevski zbor z godbo v dvorani. Odbor.

Telegrami.

Dunaj, 22. sept. Starostni predsednik Posselt otvori sejo. Štirje najmlajši članovi imenujejo se perovodji. Članovi slavno obljubujejo. Potem pové starostni predsednik, da bode cesar državni zbor slovesno otvoril 26. septembra.

Dunaj, 22. sept. Taaffe je odprl zbor, naznanjoč, da starosta duhovnik Posselt prevzame predsedstvo. Poslanci storé obljubo. Klubi desnice bodo kakor so bili. Levičarji so se delili v dva kluba, namreč v nemškega in nemško-avstrijskega. Desnica ima 194 glasov. Levica pa Coroninijevci skupaj okoli 150 glasov. Zbor konča čez mesec dni. Okoli 20. oktobra se prično delegacije. 15. novembra pa deželni zbori.

Dunaj, 22. sept. „Polit. Corresp.“ javlja iz Beograda: Pod predsedstvom kralja je bilo ministersko posvetovanje, dolgo trajajoče, potem je izšel razglas, ki

ukazuje mobilizovanje srbske vojne. Skupščina je sklicana na 1. oktobra v Niš. Tiskovna postava in pravica zborovanje se začasno odpfavi.

Filipopelj, 22. sept. Bolgarski knez je danes prišel tu sem. Ko se odpoje zahvaljena pesem v stolni cerkvi, stopi v konak (uradno poslopje), kjer sprejme začasno vlado in višo duhovščino.

Bukarešt, 21. sept. Ruskih prostovoljcev prihod za Bolgarijo je naznanjen.

Atene, 21. sept. Grki se nadejajo, da velesile v Bolgariji obdržé status quo, sicer bodo jeli ropotati. Po ulicah so velike demonstracije.

Berolin, 21. sept. „Nord. Allg. Ztg.“ nikakor ne prezira velikega pomena Filipopeljskih dogodkov, vendar pa se nadeja da se bo kriza za vso Evropo ugodno rešila, ker se vse velesile zanimajo za njo.

Pariz, 21. sept. Turčija odločila se je za boj, da se obdrži status quo v Bolgariji.

Rim, 21. sept. Včeraj je v Palermi 258 ljudi za kolero zbolelo, 185 pa pomrlo. Sv. Oče podelili so bolnikom večje svote denarja.

Javna zahvala.

V sveto dolžnost si štejem, da se očitno in javno zahvaljujem gospodu Janezu Jenkotu, poveljniku orožniške postaje v Šiški, za velik trud, ki ga je imel pri gasitvi mojega pogorišča. Le njemu se imam zahvaliti prvemu, da je bil ogenj srečno pogašen. Vsa čast in hvala temu vrlému gospodu!

Zahvaljujem se dalje vsem drugim dobrim Ljubljančanom in Šentvidcem za hitro pomoč pri ognji.

V Šent-Vidu nad Ljubljano dne 21. sept. 1885.

Anton Jenko,
po domače „Cebal“.

Tujci.

20. septembra.

Pri **Matiču**: Ed. pl. Lichtenfels, profesor, z družino, z Dunaja. — Josip Meixner, c. k. uradnik, s soprogo, z Dunaja. — G. Friedrich in E. Fidawrzinsky, trg. pot., z Dunaja. — Alojzija Reichelt, posestnica tiskarne, iz Badena. — Adolf Mánhardt, fabrikant, iz Bielitza. — Ed. Grundner, krčmar, iz Landshuta. — Karol Riebel, vinski trg., iz Landshuta. — Ed. Stegmüller, pos. umetnih mlinov, iz Landshuta.

Pri **Slonu**: Dr. Viljem Schiesste, odvetnik, z Dunaja. — Dr. Prossinagg, odvetnik, s soprogo, z Dunaja. — Arnold Albineri, zavar. nadzornik, z Dunaja. — V. pl. Eckhardt in Ed. Blumrich, trgovca, z Dunaja. — Henrik Mahanek in Simon Rottenberg, trg. pot., z Dunaja. — Vojteh Mundt, zasebnik, iz Rothenaua. — Franc Petrič, zasebnik, iz Gradea. — H. Ahnici, zasebnik, iz Trsta. — Dr. pl. Rendič, odvetnik, s soprogo, iz Spljeta. — Dr. Ignacij Mally, c. k. okr. zdravnik, iz Kranja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Anton Paupič, uradn. sluga, s soprogo, z Dunaja. — Ljudevit Berg, gled. gardrober, s soprogo, iz Franzensbada. — Fran. Sluga, zasebnica, iz Celja. — J. Mlakič, zasebnica, s soprogo, iz Hrastnika.

Pri **Avstrijskem caru**: Avgust Pogačar, zasebnik, z Dunaja.

Pri **Virantu**: Simon Gregorič, župnik, z Loga. — Miha Strukelj, vikar, z Goriškega. — Sulin, Duriava, Mlekuš, Schuller, Kuttin, Pire, Murnik in Zornik, iz Boveca.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

22. septembra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 85 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 55 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 20 „
Papirna renta, davka prosta	98 „ 90 „
Akcije avstr.-ogerske banke	865 „ — „
Kreditne akcije	282 „ 70 „
London	125 „ 80 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleon	9 „ 96 „
Ces. cekini	5 „ 90 „
Nemške marke	61 „ 75 „

Najboljši
papir za cigarete

je

LE HOUBLON

Francoski izdelek

CAVLEY-a & HENRY-a v Parizu.

Pred ponarejenim svarimo!

Ta papir priporočajo gg. dr. J. J. Pohl, dr. E. Ludwig, dr. E. Lippmann, profesorji kemije na Dunajski univerzi, jako toplo in to zaradi tega, ker je jako fin, popolnoma čist, in ker nima prav nobenih škodljivih snovi primešanih. (2)

FAC-SIMILE DE L'HYGIENISTE 17, rue Béranget, à PARIS